

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРАЇНИ

к.е.н., доц. Кліменко О.В., студентка гр. Ф-01 Федчун С.В.

Економіка країн не може обійтись без виходу на світові ринки, сучасні напрями розвитку яких безпосередньо знаходяться під впливом процесів глобалізації. Проблема впливу процесів глобалізації на зовнішню торгівлю та зовнішньоторговельний потенціал країн, у тому числі глобалізаційних процесів на розвиток експортно-імпорتنних операцій України присвячені дослідження таких вчених як Башинська Г.І., Дубик В.Я., Крапивний І.В., Матвеева В.Ю., Потехін О.В., Резнікова О.О., Тихоліз Л.С., Тодоров І.Я. тощо.

Зовнішньоторговельна діяльність передбачає обмін товарами, послугами, капіталом та інформацією між різними країнами світу. На розвиток зовнішньої торгівлі впливають такі фактори [1, С. 55]: поглиблення міжнародного поділу праці й інтернаціоналізації виробництва; розвиток процесів торгово-економічної інтеграції; знищення регіональних бар'єрів; формування спільних ринків, зон вільної торгівлі тощо.

Не можна зводити розуміння зовнішньоторговельного потенціалу (ЗТП) лише до змісту експортного потенціалу оскільки останній лише являє собою спроможність національної економіки виробляти та реалізовувати конкурентоспроможні на зовнішніх ринках товари та послуги [2]. Натомість ЗТП відображає також спроможність використовувати вигоди від імпортування та транзиту товарів та послуг для зростання економіки країни. Адже імпорт збільшує пропозицію товарів та послуг на внутрішньому ринку, а вдосконалення структури імпорту відповідно до потреб вітчизняних товаровиробників та на базі наявних можливостей сприяє модернізації виробництва, підвищенню його технологічності тощо.

Формування методичного забезпечення дослідження оцінки рівня впливу глобалізації на зовнішньоторговельний потенціал передбачає встановлення показників оцінки, що дозволяють найбільш влучно підійти до вирішення проблеми комплексної діагностики стану та розвитку основних видів зовнішньоекономічної діяльності країни. Виділяють чотири групи показників, а саме: обсягу та динаміки, структури, результативності та ефективності, а також перспективності [3].

В умовах активізації міжнародних торговельних зв'язків, поглиблення світового поділу праці, глобальної тенденції до лібералізації торгівлі, поширення процесів регіональної інтеграції одним з основних факторів формування моделі національної економіки має стати зовнішньоторговельна детермінанта її розвитку. Особливо важливим зовнішньоторговельний чинник є для вітчизняної економіки, котра характеризується великою відкритістю, а більшість галузей промисловості є експортоорієнтованими або

виявляють залежність від імпорту сировини, енергоносіїв, технологічного обладнання.

Збільшення частки вітчизняних товаровиробників у світовому експорті є можливим за умови державного сприяння розвитку експортоорієнтованих виробництв шляхом: застосування заходів державної підтримки відповідно до правил СОТ, розвитку експортної інфраструктури; активізації діяльності державних органів щодо захисту інтересів вітчизняних товаровиробників; затвердження та встановлення державою норм щодо якості імпортованої продукції; квотування імпортованої продукції для підтримки вітчизняного товаровиробника і динамічного розвитку усіх галузей національного господарства тощо.

Важливою умовою покращення ЗТП України, на нашу думку, є коригування зовнішньоторговельної політики у напрямі розробки обґрунтованих інструментів виходу вітчизняних підприємств на зовнішні глобалізовані світові ринки. Необхідно також створювати та ефективно використовувати створила стимули для кардинального реформування національної конкурентної стратегії на засадах інвестиційного оновлення експортно-виробничого потенціалу та стратегічних інноваційно-спрямованих структурних зрушень. Також потрібно більш активно інвестувати у наукові дослідження та прикладні розробки, створити сприятливі умови для розвитку вітчизняної науки, залучати іноземний досвід тощо.

В умовах глобалізації світової економіки ступінь участі кожної держави в міжнародних економічних процесах стає першорядним фактором, від якого значною мірою залежить його місце в світогосподарській системі.

Зовнішньоторговельні зв'язки є одним з найважливіших напрямів державної політики країн з перехідною економікою тому необхідна розробка науково обґрунтованої зовнішньоторговельної стратегії, форм та методів ефективного включення цих країн у глобалізовану економіку.

1. Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини: підручник / Л.М. Горбач, О.В. Плотніков. – К.: Кондор, 2004. – 264 с.

2. Матвеева В.Ю. Зовнішньоторговельний потенціал національної економіки: теорія, методологія, управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/PORTAL/Soc_Gum/Vdnuet/econ/2010_3/Matveeva.pdf.

3. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник. / О. П. Гребельник. – [3-тє вид. перероб. та доп.]. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 432 с.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 255-256.